

Seria irònic que, a la nova Catalunya, el castellà hi fos oficial

MIQUEL STRUBELL

D'entrada, aquest debat s'ha tornat a obrir ara des d'alguns partits polítics en un context d'eleccions. Per tant, costa de no tenir la sensació que es revifa amb ganes de treure'n un rèdit electoral, ja sigui amb vista a aquestes eleccions, ja sigui amb vista al referèndum d'auto-determinació.

És a dir, com a societat, què estem disposats a garantir o a afavorir en el futur estat, abans de votar en referèndum? I allò que no es pot fer és enganyar la gent.

La meua opinió: abans de decidir quines llengües seran oficials o no ho seran en la futura constitució, cal mirar més lluny i no pensar en l'endemà de la independència, sinó en uns quants decennis després (cosa dura). L'exemple de l'Índia ens indica que és més interessant de garantir per llei, i no pas per constitució, els drets lingüístics de tots els actuals habitants de Catalunya en el moment de la independència. I no cal pas que aquests drets figurin petrificats amb lletres d'or en cap constitució —per als besnèts o per als qui vindran de fora en el futur.

La paraula «cooficial» és una paraula inventada per Madrid per a atorgar primeres i segones categories de llengües, però jurídicament no té gens de transcendència. Jo l'eliminaria del vocabulari. Enganya més que no clarifica. I em sembla que la gran majoria de sociolingüistes concorden a pensar que, si català i espanyol tenen el mateix rang d'oficialitat, el català tindrà les de perdre.

La sociolingüística ha estudiat molts casos de llengües que han progressat o retrocedit socialment, i ha pogut escatir els punts crucials que fan que una llengua pugui sobreviure. I el gran factor és el poder, la relació d'una llengua amb el poder.

Per tant, el debat rau a saber quines llengües volem relacionades amb el poder en la futura Catalunya independent, durant decennis.

Al meu entendre, el nou estat ha de tenir una llengua nacional, oficial si es vol, que és el català (és el que proposava Rafael Ll. Ninyoles quan es redactava la constitució espanyola). I després, per llei, drets lingüístics per a tots els ciutadans espanyols, parlants d'unes altres llengües, que viuen a Catalunya en el moment de la independència, de manera que no sentin, els d'aquesta generació actual, que amb la independència de Catalunya es reduiran els seus drets, les possibilitats de fer servir el castellà en la vida quotidiana. A més, no som totalment lliures d'atorgar o de negar drets: hi ha tractats internacionals en aquest àmbit.

A més a més, les llengües, la diversitat lingüística, són una riquesa, un actiu (i estaria bé que així constés en la nostra constitució), fins i tot en el sentit més pràctic, a l'hora de comerciar i fer negocis. En la constitució hauria de figurar-hi ben clar que som una societat tolerant, que tenim una única llengua nacional, que entenem la diversitat i que no pensem fer allò que els altres ens han fet.

Aquesta és una situació alhora tranquil·litzadora per a tothom i que en cap cas no compromet el futur de la llengua catalana com a predominant en el futur estat. Hi ha qui diu que potser haurem de fer concessions per a assegurar un vot afirmatiu àmpliament majoritari en el referèndum: en parlàvem amb un bon amic a l'hora de dinar! Però, amb això que he proposat, qui podria deci-

En un mur de Castellbisbal

FOTO: ANNA MARTÍ I GUITART

dir de votar contra la independència per motius de llengua? És a dir, és francament molt dubtós que, amb aquestes garanties, ningú canviés el sentit del seu vot per motius lingüístics.

I, ep!, una última reflexió: no oblidem que el castellà és oficial a Catalunya no perquè hi hagi hispanoparlants, sinó perquè ho imposa la Constitució. Si tota la immigració, en comptes d'haver vingut de les Castelles, hagués vingut de Galícia, el gallec no seria oficial a Catalunya. El castellà és oficial a Catalunya perquè la Constitució diu que és oficial a tot arreu, hi visquin castellanoparlants o no n'hi visquin. Seria irònic, doncs, que, en la nova Catalunya, el castellà hi fos oficial, ara sí, perquè hi ha hispanoparlants! ♦

(Opinió telefònica recollida per VilaWeb.) Publicat en VILAWEB dimecres, 10 d'octubre del 2012